

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. vasario 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) 2015/751 – Tarpbankiniai mokesčiai už mokėjimo kortele grindžiamas operacijas – 1 straipsnio 5 dalis – Trišalės mokėjimo kortelių schemos prilyginimas keturšalei mokėjimo kortelių schemai – Sąlygos – Trišalės mokėjimo kortelių schemos kortele grindžiamų mokėjimo priemonių išleidimas „kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba per agentą“ – 2 straipsnio 18 punktą – Sąvoka „trišalė mokėjimo kortelių schema“ – Galiojimas“

Byloje C-304/16

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Aukštojo Teisingumo Teismo (Anglija ir Velsas) Karalienės suolo skyrius (administracinių bylų kolegija), Jungtinė Karalystė) 2016 m. balandžio 11 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. gegužės 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašoma

American Express Company,

prieš

The Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury,

dalyvaujant:

Diners Club International Limited,

MasterCard Europe SA,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin ir E. Regan (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. balandžio 27 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: anglų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *American Express Company*, atstovaujamos QC J. Turner ir QC J. Holmes, baristerio L. John ir solisitorių I. Taylor, H. Ware ir J. Slade,
- *MasterCard Europe SA*, atstovaujamos solisitorių P. Harrison, S. Kinsella ir K. Le Croy ir advokatų S. Pitt ir J. Bedford,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos M. Holt, D. Robertson, J. Kraehling ir C. Crane, padedamų QC G. Facenna ir M. Hall,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, M. Rebelo ir G. Fonseca,
- Europos Parlamento, atstovaujamo P. Schonard ir A. Tamás,
- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos J. Bauerschmidt, I. Gurov ir E. Moro,
- Europos Komisijos, atstovaujamos H. Tserepa-Lacombe, J. Samnadda ir T. Scharf,

susipažinęs su 2017 m. liepos 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/751 dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas (OL L 123, 2015, p. 1) 1 straipsnio 5 dalies, 2 straipsnio 18 punkto išaiškinimo ir galiojimo ir 2 straipsnio 2 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *American Express Company* ir *Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury* (Iždo lordai komisarai, Jungtinė Karalystė, toliau – nacionalinė institucija) ginčą dėl aplinkybių, kurioms susiklosčius trišalės mokėjimo kortelių schemos turi būti laikomos keturšalėmis mokėjimo kortelių schemomis pagal šio reglamento 1 straipsnio 5 dalį.

Teisinis pagrindas

Reglamentas 2015/751

- 3 Reglamento 2015/751 10, 28, 29 ir 43 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(10) <...> Ne tik nuoseklus konkurencijos taisyklių taikymas tarpbankiniams mokesčiams, bet ir tokių mokesčių reglamentavimas pagerintų vidaus rinkos veikimą ir padėtų sumažinti operacijų kainas vartotojams.

<...>

(28) kortele grindžiamos mokėjimo operacijos paprastai vykdomos pagal du pagrindinius verslo modelius, vadinamąsias trišales mokėjimo kortelių schemas (kortelės turėtojas – aptarnavimo ir išleidimo schema – prekybininkas) ir keturšales mokėjimo kortelių schemas (kortelės turėtojas – bankas išleidėjas – aptarnaujantysis bankas – prekybininkas). Daugelyje keturšalių mokėjimo kortelių schemų taikomas aiškus tarpbankinis mokestis, kuris yra paprastai daugiašalis. Siekiant

pripažinti, kad egzistuoja užslėpti tarpbankiniai mokesčiai, ir prisidėti prie vienodų [konkurencijos] sąlygų kūrimo, trišales mokėjimo kortelių schemas, kuriose mokėjimo paslaugų teikėjai veikia kaip išleidėjai arba aptarnaujantieji teikėjai, reikėtų laikyti ketursalėmis mokėjimo kortelių schemomis ir joms taikyti tokias pačias taisykles, o skaidrumo ir kitos priemonės, susijusios su veiklos vykdymo taisyklėmis, turėtų būti taikomos visiems teikėjams. Tačiau atsižvelgiant į tokios rūšies trišalių mokėjimo kortelių schemų specifiką, tikslinga, kad pereinamuoju laikotarpiu valstybės narės galėtų nuspręsti netaikyti tarpbankinio mokesčio viršutines ribas reglamentuojančių taisyklių, jei tokios schemas užima nereikšmingą rinkos dalį atitinkamose valstybėse narėse;

- (29) išleidimo paslauga grindžiama mokėjimo priemonės išleidėjo ir mokėtojo sutartiniais santykiais, neatsižvelgiant į tai, ar išleidėjas saugo lėšas mokėtojo vardu. Išleidėjas mokėtoji suteikia mokėjimo korteles, autorizuoja operacijas terminaluose ar jiems lygiaverčiuose prietaisuose ir gali aptarnaujančiajam teikėjui garantuoti mokėjimą už operacijas, kurios atitinka atitinkamos schemas taisykles. Todėl vien tik mokėjimo kortelių platinimas ar techninės paslaugos, pavyzdžiui, vien tik duomenų apdorojimas ir saugojimas, neturi būti laikoma išleidimu;

<...>

- (43) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. nustatyti vienodus reikalavimus kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms ir internetu bei mobiliuoju telefonu kortelėmis grindžiamiems mokėjimams, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti [Europos] Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, [Europos] Sąjunga gali patvirtinti priemones.
<...>“

- 4 Reglamento 2015/751 1 straipsnyje „Taikymo sritis“, esančiame šio reglamento I skyriuje „Bendrosios nuostatos“, numatyta:

„<...>

3. II skyrius netaikomas:

<...>

- c) operacijoms trišalių mokėjimo kortelių schemų išleistomis mokėjimo kortelėmis.

4. 7 straipsnis trišalėms mokėjimo kortelių schemoms netaikomas.

5. Kai trišalė mokėjimo kortelių schema suteikia leidimą kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams leisti kortele grindžiamas mokėjimo priemones arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas, arba abiem atvejams, arba išleidžia mokėjimo kortele grindžiamas mokėjimo priemones kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba per agentą, ji laikoma ketursale mokėjimo kortelių schema. Tačiau iki 2018 m. gruodžio 9 d. nacionalinių mokėjimo operacijų atveju tokios rūšies trišalei mokėjimo kortelių schemai gali būti netaikomi įpareigojimai pagal II skyrių, jeigu valstybėje narėje tokios trišalės mokėjimo kortelių schemas kortele grindžiamos mokėjimo operacijos per metus neviršija 3 % visų toje valstybėje narėje atliekamų kortele grindžiamų mokėjimo operacijų vertės.“

- 5 Šio reglamento 2 straipsnis „Terminų apibrėžtys“ išdėstytas taip:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

2) išleidėjas – mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris sudaro sutartį suteikti mokėtojai mokėjimo priemonę, skirtą inicijuoti ir apdoroti mokėtojo kortele grindžiamas mokėjimo operacijas;

<...>

10) tarpbankinis mokestis – mokestis, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai per trečiąją šalį už kiekvieną operaciją mokamas tarp išleidėjo ir aptarnaujančiojo teikėjo [kurie yra kortele grindžiamos operacijos šalys]. Grynoji kompensacija arba kitas sutartas atlygis laikomi tarpbankinio mokesčio dalimi;

11) grynoji kompensacija – bendra grynoji mokėjimų, nuolaidų ar paskatų suma, kurią išleidėjas gauna iš mokėjimo kortelių schemas, aptarnaujančiojo teikėjo ar kito tarpininko už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas ar susijusią veiklą;

<...>

17) keturšalė mokėjimo kortelių schema – mokėjimo kortelių schema, kurioje kortele grindžiamos mokėjimo operacijos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos į gavėjo mokėjimo sąskaitą atliekami tarpininkaujant schemai, išleidėjui (iš mokėtojo pusės) ir aptarnaujančiajam teikėjui (iš gavėjo pusės);

18) trišalė mokėjimo kortelių schema – mokėjimo kortelių schema, kurioje pati schema teikia aptarnavimo ir išdavimo paslaugas ir kai kortele grindžiamos mokėjimo operacijos vykdomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos į gavėjo mokėjimo sąskaitą toje scheme. Kai trišalė mokėjimo kortelių schema suteikia leidimą kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams išleisti kortele grindžiamas mokėjimo priemones arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas arba, abiem atvejais, arba išduoda kortele grindžiamo mokėjimo priemones kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba per agentą, ji laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema;

<...>

24) mokėjimo paslaugų teikėjas – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuriam suteiktas leidimas teikti mokėjimo paslaugas, išvardytas [2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007, p. 1)], priede, arba pripažintas kaip elektroninių pinigų išleidėjas pagal [2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičiančios direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009, p. 7)] 1 straipsnio 1 dalį. Mokėjimo paslaugų teikėjas gali būti išleidėjas ar aptarnaujantysis teikėjas arba abu;

<...>

28) apdorojimo paslaugą teikiantis subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis mokėjimo operacijos apdorojimo paslaugas;

<...>

30) mokėjimo priemonės prekės ženklas – fizinis ar skaitmeninis pavadinimas, terminas, ženklas, simbolis ar jų derinys, pagal kurį galima nustatyti mokėjimo kortelių schemą, kurioje vykdomos kortele grindžiamos mokėjimo operacijos;

<...>

32) kelių prekių ženklų naudojimas – bent vieno mokėjimo priemonės prekės ženklo ir bent vieno ne mokėjimo priemonės prekės ženklo naudojimas toje pačioje kortele grindžiamoje mokėjimo priemonėje;

<...>“

6 Reglamento 2015/751 II skyriuje „Tarpbankiniai mokesčiai“ esantys 3 ir 4 straipsniai atitinkamai susiję su tarpbankiniais mokesčiais už vartotojų debeto kortelių operacijas ir tarpbankiniais mokesčiais už vartotojų kredito kortelių operacijas.

7 Šio reglamento II skyriaus 5 straipsnyje „Draudimas apeiti reikalavimą“ numatyta:

„Taikant 3 ir 4 straipsniuose nurodytas viršutines ribas, bet koks sutartas atlygis, įskaitant grynąją kompensaciją, kurio tikslas arba poveikis yra lygiavertis tarpbankinio mokesčio tikslui arba poveikiui ir kurį gauna išleidėjas iš mokėjimo kortelių schemos, aptarnaujančiojo teikėjo arba kito tarpininko už mokėjimo operacijas arba susijusią veiklą, laikomas tarpbankinio mokesčio dalimi.“

8 Reglamento 2015/751 III skyriuje „Veiklos taisyklės“ esančiuose 6–12 straipsniuose numatytos pareigos, susijusios su kortele grindžiamomis mokėjimo operacijomis.

9 Šio reglamento 7 straipsnis „Mokėjimo kortelių schemos ir apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų atskyrimas“ išdėstytas taip:

„1. Mokėjimo kortelių schemos ir apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai:

- a) yra nepriklausomi apskaitos, organizacinės struktūros ir sprendimų priėmimo procesų atžvilgiu;
- b) mokėjimo kortelių schemos ir apdorojimo veiklos kainų nepateikia sugrupuotai ir šios veiklos nesubsidijuoja iš kitos veiklos;
- c) jokiais būdais šių schemų vartotojų ir kitų sutarties šalių nediskriminuoja patronuojamųjų įmonių arba akcininkų atžvilgiu, ir visų pirma neteikia jokių savo siūlomų paslaugų su sąlyga, kad jų sutarties šalis naudos bet kokią kitą jų siūlomą paslaugą.

2. Valstybės narės, kurioje yra schemos registruota buveinė, kompetentinga institucija gali reikalauti, kad mokėjimo kortelių schema pateiktų nepriklausomą ataskaitą, patvirtinančią, kad ji laikosi 1 dalies.

3. Mokėjimo kortelių schemos sudaro galimybę atskirti vienos kortele grindžiamos mokėjimo operacijos autorizavimo ir tarpuskaitos pranešimus ir juos apdoroti skirtingiems apdorojimo paslaugą teikiantiems subjektams.

4. Bet koks teritorinis diskriminavimas mokėjimo kortelių schemų taikomose apdorojimo taisyklėse yra draudžiamas.

5. Sąjungoje veikiantys apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai, taikydami tarptautinių ar Europos standartizacijos įstaigų parengtus standartus, užtikrina, kad jų sistemos būtų techniškai sąveikios su kitomis Sąjungoje veikiančių apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų sistemomis. Be to, mokėjimo kortelių schemos nepriima ir netaiko veiklos taisyklių, kurios ribotų sąveiką su kitais Sąjungos apdorojimo paslaugą teikiančiais subjektais.

<...>“

10 Reglamento 2015/751 IV skyriuje „Baigiamosios nuostatos“ yra 13–18 straipsniai. 13 straipsnyje „Kompetentingos institucijos“ numatyta:

„1. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, kurioms suteikiami įgaliojimai užtikrinti šio reglamento vykdymą, taip pat tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai.

<...>

6. Valstybės narės reikalauja, kad kompetentingos institucijos veiksmingai stebėtų, ar laikomasi šio reglamento, be kita ko, kovotų su mokėjimo paslaugų teikėjų mėginimais apeiti šį reglamentą ir imtųsi visų būtinų priemonių tokiam laikymuisi užtikrinti.“

11 Šio reglamento 14 straipsnio „Sankcijos“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų taikymui užtikrinti.“

12 Minėto reglamento 18 straipsnyje „Įsigaliojimas“ nurodyta:

„1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2015 m. birželio 8 d., išskyrus 3, 4, 6 ir 12 straipsnius, kurie taikomi nuo 2015 m. gruodžio 9 d., ir 7, 8, 9 ir 10 straipsnius, kurie taikomi nuo 2016 m. birželio 9 d.“

Direktyva (ES) 2015/2366

13 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB, 2013/36/ES ir Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015, p. 35), 2 ir 6 konstatuojamosios dalys išdėstytos taip:

„(2) Peržiūrėtą Sąjungos teisinę mokėjimo paslaugų sistemą papildo [Reglamentas 2015/751]. <...>

<...>

(6) Siekiant panaikinti reglamentavimo spragas reikėtų nustatyti naujas taisykles, o kartu numatyti daugiau teisinio aiškumo ir užtikrinti nuoseklų teisės aktų sistemos taikymą visoje Sąjungoje.
<...>“

14 Šios direktyvos I skyriuje „Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys“ esančio 1 straipsnio „Dalykas“ 1 dalyje numatyta:

„Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, pagal kurias valstybės narės nustato šias mokėjimo paslaugų teikėjų kategorijas:

<...>

d) mokėjimo įstaigos;

<...>“

15 Šios direktyvos 4 straipsnyje „Apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

3) mokėjimo paslauga – viena ar daugiau I priede nurodytų rūšių verslo veikla;

4) mokėjimo įstaiga – juridinis asmuo, kuriam pagal 11 straipsnį buvo išduotas leidimas teikti ir vykdyti mokėjimo paslaugas visoje Sąjungoje;

<...>

38) tarpininkas [agentas] – fizinis arba juridinis asmuo, kuris teikdamas mokėjimo paslaugas veikia mokėjimo įstaigos vardu;

<...>“

16 Iš Direktyvos 2015/2366 I priedo „Mokėjimo paslaugos“ matyti, kad „mokėjimo priemonių išdavimas ir (arba) mokėjimo operacijų aptarnavimas“ patenka į mokėjimo paslaugas, nurodytas šios direktyvos 4 straipsnio 3 punkte.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

17 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *American Express* yra tarptautinių paslaugų bendrovė, kuri su savo konsoliduotomis patronuojamosiomis bendrovėmis teikia mokėjimo, kelionių, keitimo ir lojalumo programų paslaugas vartotojams ir įmonėms. Ji taip pat vykdo kortelių išleidimo ir aptarnavimo veiklą visame pasaulyje, įskaitant Sąjungą. *American Express* kartu su patronuojamosiomis bendrovėmis valdo *American Express* mokėjimo kortelių schemą (toliau – *Amex*), kuri yra trišalių mokėjimo kortelių schema. Ši schema sudarė kelių prekių ženklų naudojimo ir paslaugų teikimo sutartis Sąjungoje. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo atsakymą į klausimą dėl Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies ir 2 straipsnio 18 punkto išaiškinimo, daugelis minėtos schemos atliktų operacijų galėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį, remiantis šio reglamento 1 straipsnio 5 dalyje numatytu išplėtimu naudojant kelis prekių ženklus arba išplėtimu per agentą.

18 Nacionalinė institucija valdo *Her Majesty's Treasury* (Valstybės išdas, Jungtinė Karalystė). Šiai institucijai tenka atsakomybė įvykdyti Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės įsipareigojimus, susijusius su Reglamento 2015/751 taikymu, vykdymu ir įgyvendinimu kita forma, įskaitant sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus sistemos nustatymu pagal minėto reglamento 13 ir 14 straipsnius.

19 *American Express* paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo leisti pareikšti ieškinį dėl „[nacionalinės institucijos] ketinimo ir (arba) pareigos taikyti, vykdyti arba bent kokia forma įgyvendinti išplėtimą naudojant kelis prekių ženklus ir (arba) išplėtimą per agentą“ teisėtumo kontrolės (*judicial review*). Šis teismas davė prašomą leidimą.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar trišalė mokėjimo kortelių schema turi būti laikoma išleidžiančia mokėjimo kortele grindžiamas priemonės kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba tarpininkaujant agentui, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalį ir 2 straipsnio 18 punktą, vien dėl to, kad ji sudarė sutartį su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba agentu, nepaisant to, ar toks partneris arba agentas yra atskiras mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris išleidžia mokėjimo korteles, ar, atvirkščiai, trišalė mokėjimo

kortelių schema turi būti laikoma taip veikiančia tik tuomet, kai minėtas partneris arba agentas pats yra mokėjimo paslaugų teikėjas ir dalyvauja trišalėje mokėjimo kortelių schemeje kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 punktą.

- 21 Be to, anot šio teismo, jeigu Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis ir 2 straipsnio 18 punktą turi būti aiškinami taip, kad trišalė mokėjimo kortelių schema turi būti laikoma išleidžiančia kortele grindžiamas mokėjimo priemonės su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba tarpininkaujant agentui, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas, net kai atitinkama trišalė mokėjimo kortelių schema išlieka kaip išleidėjas ir siūlo tretiesiems asmenims vykdyti vieną arba kelias papildomas funkcijas išleidimo veiklai vykdyti, tuomet būtina priimti sprendimą dėl *American Express* argumento, pagal kurį minėtos nuostatos yra negaliojančios dėl motyvavimo trūkumų, akivaizdžios vertinimo klaidos ir proporcingumo principo pažeidimo.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Aukštojo teismo (Anglija ir Velsas) Karalienės suolo skyrius (administracinių bylų kolegija), Jungtinė Karalystė) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [Reglamento 2015/751 1 straipsnio] 5 dalyje ir 2 straipsnio 18 punkte numatytas reikalavimas, pagal kurį trišalė mokėjimo kortelių schema, išleidžianti kortele grindžiamas mokėjimo priemonės kartu su mokėjimo priemonių kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba per agentą, laikoma keturšalė mokėjimo kortelių schema, taikomas tik jeigu kelių mokėjimo priemonių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas veikia kaip „išleidėjas“, kaip tai suprantama pagal [šio reglamento] 2 straipsnio 2 punktą ir 29 konstatuojamąją dalį (būtent – jeigu tokį partnerį arba agentą su mokėtoju sieja sutartiniai santykiai, dėl kurių partneris arba agentas įsipareigoja suteikti mokėtojui mokėjimo priemonę, skirtą mokėtojo kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms inicijuoti ir apdoroti)?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar [Reglamento 2015/751 1 straipsnio] 5 dalis ir 2 straipsnio 18 punktą negalioja tiek, kiek juose numatyta, kad tokie susitarimai laikomi keturšalėmis mokėjimo kortelių schemomis, nes:
- nenurodyti motyvai, kaip reikalaujama pagal SESV 296 straipsnį;
  - padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir (arba)
  - pažeistas proporcingumo principas?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 23 2017 m. liepos 27 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo dokumentą, juo bendrovė *American Express* paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį.
- 24 Grįsdama savo prašymą ji nurodo, kad generalinio advokato analizė, pateikta išvadoje, yra klaidinga, nes joje neatsižvelgiama į kai kurias Reglamente 2015/751 ir Direktyvoje 2015/2366 įtvirtintas svarbias apibrėžtis, nors šie du teisės aktai vienas kitą papildė ir priklauso tam pačiam teisės aktų paketui, be to, dėl to sutaria šiame procese dalyvaujančios šalys. Šią analizę nulėmė ir netikslus reglamento 5 straipsnio apimties, ypač jame esančios „tarpininko“ sąvokos, supratimas. Be to, kalbant apie šios išvados 98 punktą, pažymėtina, kad arba jame esantis tekstas yra nepilnas, arba jame nurodyti motyvai prieštarauja vienas kitam. Galiausiai dėl generalinio advokato siūlomo minėto reglamento aiškinimo būtų gerokai labiau išplėsta to paties reglamento taikymo sritis, nei remiantis bet kuriuo kitu Teisingumo Teismo procese dalyvavusių šalių palaikomu aiškinimu.
- 25 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad jis gali savo nuožiūra, generalinio advokato siūlymu arba šalių prašymu nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį pagal savo Procedūros reglamento 83 straipsnį, jeigu mano, kad jam nepakanka informacijos arba kad byla turi būti

nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys nepareiškė savo nuomonių. Vis dėlto Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Procedūros reglamente šalims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepiamus į generalinio advokato išvadą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 26 Nagrinėjamu atveju grįsdama savo prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį *American Express* iš esmės remiasi generalinio advokato išvadoje pateikto Reglamento 2015/751 aiškinimo kritika. Tačiau tokio motyvo nėra tarp tų, kurie atsižvelgiant į pirmesniame punkte nurodytą jurisprudenciją galėtų pateisinti žodinės proceso dalies atnaujinimą.
- 27 Be to, dėl Reglamento 2015/751 nuostatų, dėl kurių pateiktas pirmasis prejudicinis klausimas, apimties aiškinimo buvo ginčijamasi per rašytinę proceso dalį ir teismo posėdį.
- 28 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad turi visą informaciją, reikalingą atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduotus klausimus, ir kad dėl visų bylai nagrinėti reikšmingų argumentų šalys pareiškė savo nuomonę.
- 29 Vadinasi, reikia atmesti prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumom

- 30 Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra visas nepriimtinas, nes, pirma, nėra realaus ginčo tarp šalių pagrindinėje byloje, antra, savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nacionalinis teismas nepateikia minimalios būtinos informacijos, nes jame nenurodomos reikšmingos faktinės aplinkybės ir priežastys, dėl kurių kilo abejonių dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų nuostatų aiškinimo ir galiojimo, ir, trečia, ieškinio, kuriuo siekiama patikrinti nacionalinės institucijos „ketinimo ir (arba) pareigos“ įgyvendinti šias nuostatas teisėtumą, pareiškimas pagrindinėje byloje yra būdas apeiti SESV įtvirtintą teisių gynimo priemonių teisme sistemą.
- 31 Pirmiausia reikia priminti, kad tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimu arba galiojimu (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 24 punktas).
- 32 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas arba galiojimo vertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teises aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 25 punktas).
- 33 Dėl pirma, pagrindinės bylos realumo pažymėtina, kad savo ieškiniu *American Express* prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo patikrinti nacionalinės institucijos „ketinimo ir (arba) pareigos“ taikyti arba įgyvendinti ginčijamas nuostatas teisėtumą. Šiuo klausimu iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šalys pagrindinėje byloje ginčijasi dėl ieškinio pagrįstumo. Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išspręsti šį ginčą ir

- mano, kad yra tikras šalių pagrindinėje byloje nesutarimas dėl šio reglamento atitinkamų nuostatų aiškinimo ir galiojimo, nėra akivaizdu, jog pagrindinė byla nėra reali (pagal analogiją žr. 2002 m. gruodžio 10 d. *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 36 ir 38 punktus ir 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 17 punktą).
- 34 Be to, argumentai, kuriais siekiama įrodyti pagrindinės bylos dirbtinumą ir kurie pagrįsti tuo, kad nėra jokio nacionalinės valdžios institucijos akto arba neveikimo, dėl kurio būtų galima pareikšti ieškinį dėl teisėtumo kontrolės, yra pagrįsti ieškinių pagrindinėje byloje priimtumo kritika ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo faktinių aplinkybių vertinimu siekiant taikyti nacionalinėje teisėje įtvirtintus kriterijus. Taigi Teisingumo Teismas neprivalo nei ginčyti šio vertinimo, kuris šiame procese priskirtinas nacionalinio teismo kompetencijai, nei patikrinti, ar sprendimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą buvo priimtas pagal nacionalines organizavimo ir teisminių procedūrų taisykles. Todėl šių argumentų nepakanka šio sprendimo 32 punkte nurodytai svarbos prezumpcijai paneigti (pagal analogiją žr. 2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 26 punktą).
- 35 Antra, dėl argumento, pagal kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė nei reikšmingų faktinių aplinkybių, nei priežasčių, dėl kurių jam kilo abejonių dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų nuostatų aiškinimo ir galiojimo, pažymėtina, viena vertus, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio a punktą kiekviename prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti „trumpai išdėstomas ginčo dalykas ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiančio teismo nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės ar bent jau išdėstomi faktai, kuriais grindžiami klausimai“.
- 36 Šiuo klausimu tam, kad valstybės narės ir kiti suinteresuotieji asmenys galėtų pateikti savo pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį ir veiksmingai dalyvauti procese šiame teisme, pakanka, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą būtų aiškus pagrindinės bylos dalykas ir kylančios pagrindinės Sąjungos teisės sistemos problemos (žr. 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Liga Portuguesa de Futebol Profissional ir Bwin International*, C-42/07, EU:C:2009:519, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Amex* yra trišalė mokėjimo kortelių schema, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/751 2 straipsnio 18 punktą, ir kad ji sudarė kelių prekių ženklų naudojimo ir paslaugų teikimo Europoje sutartis. Taigi dėl šių sutarčių daug *Amex* operacijų gali būti taikomas (atsižvelgiant į atsakymus, kuriuos pateiks Teisingumo Teismas į prejudicinius klausimus) Reglamentas 2015/751 pagal jo 1 straipsnio 5 dalį.
- 38 Taigi sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą trumpai, bet tiksliai nurodyta pagrindinės bylos, kurios baigtis, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo, priklauso nuo šių nuostatų aiškinimo ir galiojimo, kilmė ir pobūdis. Darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pakankamai apibrėžė faktines ir teises aplinkybes, kuriomis pateiktas jo prašymas išaiškinti Sąjungos teisę, kad Teisingumo Teismas galėtų naudingai atsakyti į šį prašymą (pagal analogiją žr. 2016 m. liepos 7 d. Sprendimo *Genentech*, C-567/14, EU:C:2016:526, 27 punktą).
- 39 Kita vertus, kalbant apie tai, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pakankamai nurodė priežastis, dėl kurių kelia klausimą dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų nuostatų aiškinimo ir galiojimo, pažymėtina, jog vadovaujantis bendradarbiavimo siekiu, kuris turi vyruoti procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, iš tikrųjų būtina, kad nacionalinis teismas savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytų aiškias priežastis, dėl kurių mano, kad atsakymas į jo klausimus dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo yra reikalingas ginčui išspręsti (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 24 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 40 Taigi svarbu, kad nacionalinis teismas visų pirma nurodytų konkrečias priežastis, paskatinusias jį iškelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo ar galiojimo, ir pateiktų negaliojimo motyvus, į kuriuos, kaip jis mano, būtų galima atitinkamai atsižvelgti. Toks reikalavimas taip pat įtvirtintas Procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Nagrinėjamu atveju prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikdamas dalį šalių pagrindinėje byloje nurodytų argumentų šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad neaišku, kaip aiškinti kai kurias Reglamento 2015/751 nuostatas. Be to, jis nurodė, kad Teisingumo Teismui, kai jis aiškins tas nuostatas, gali tekti priimti sprendimą dėl *American Express* nurodytų motyvų, susijusių su negaliojimu.
- 42 Darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog dėl šalių pagrindinėje byloje pateiktų argumentų kyla klausimas dėl aiškinimo, į kurį atsakymas yra neaiškus, taip pat, kad *American Express* motyvams dėl negaliojimo, kurie pakartoti sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, gali būti pritarta.
- 43 Trečia, dėl argumento, pagal kurį ieškinio, kuriuo siekiama patikrinti nacionalinės institucijos „ketinimo ir (arba) pareigos“ įgyvendinti Reglamentą 2015/751 teisėtumą, pareiškimas pagrindinėje byloje yra būdas apeiti SESV įtvirtintą teisių gynimo priemonių teisme sistemą ir, konkrečiai kalbant, dėl Parlamento pastabos, pagal kurią nagrinėjamu atveju ši institucija nesiėmė jokių priemonių prieš *Amex*, primintina, kad Teisingumo Teismas jau pripažino priimtinais kelis prašymus priimti prejudicinį sprendimą, kurie buvo pateikti dėl antrinės teisės aktų išaiškinimo ir (arba) galiojimo pareiškus ieškinį dėl teisėtumo kontrolės, visų pirma bylose, kuriose priimtas 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimas *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* (C-491/01, EU:C:2002:741), 2008 m. birželio 3 d. Sprendimas *Intertanko ir kt.* (C-308/06, EU:C:2008:312), 2010 m. liepos 8 d. Sprendimas *Afton Chemical* (C-343/09, EU:C:2010:419), 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Pillbox 38* (C-477/14, EU:C:2016:324) ir 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Philip Morris Brands ir kt.* (C-547/14, EU:C:2016:325).
- 44 Be to, privačių asmenų galimybė ginčyti visuotinai taikomo Sąjungos akto galiojimą nacionaliniuose teismuose nesiejama su sąlyga, kad minėtas aktas būtų iš tikrųjų įgyvendintas pagal nacionalinę teisę nustatytais taikymo priemonėmis. Šiuo atžvilgiu pakanka, kad nacionalinis teismas nagrinėtų realų ginčą, kuriame netiesiogiai kyla tokio akto galiojimo klausimas. Taigi ši sąlyga yra įvykdyta, kaip tai matyti iš šio sprendimo 21, 33, 34, 41 ir 42 punktų (pagal analogiją žr. 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 40 punktą; 2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 29 punktą; 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 19 punktą ir 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 35 punktą).
- 45 Tokiomis aplinkybėmis neatrodo, kad ieškiniu pagrindinėje byloje siekiama apeiti SESV įtvirtintas teisių gynimo priemones.
- 46 Galiausiai minėtų teiginių negali paneigti Parlamento ir Komisijos argumentas, pagal kurį nagrinėjama byla, susijusi su reglamento aiškinimu ir galiojimu, turi būti atskirta nuo bylų, kurios buvo susijusios su direktyvos aiškinimu ir galiojimu, nes reglamentas, priešingai nei direktyva, yra taikomas tiesiogiai pagal SESV 288 straipsnį ir nagrinėjamu atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nuostatomis nereikalaujama valstybių narių įsikišimo.
- 47 Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 37 punkto, remiantis Teisingumo Teismo atsakymais į pateiktus klausimus bus nuspręsta, kiek trišalės mokėjimo kortelių schemos, kaip antai *Amex*, turi būti laikomos tokiomis, kurioms taikomos iš Reglamento 2015/751 3–5 ir 7 straipsnių kylančios pareigos, reiškiančios tam tikrą valstybių narių kišimąsi. Šiuo klausimu ypač reikia prisiminti, kad pagal reglamento 13 ir 14 straipsnius valstybės narės, pirma, paskiria kompetentingas institucijas, kurioms suteikiami

įgaliojimai užtikrinti šio reglamento vykdymą, taip pat tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai, ir, antra, nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų taikymui užtikrinti. Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionalinė institucija valdo Finansų ministeriją, kuriai tenka atsakomybė įvykdyti Jungtinės Karalystės įsipareigojimus, susijusius su Reglamento 2015/751 taikymu bet kokia forma pagal jo 13 ir 14 straipsnius.

- 48 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad sprendimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl pirmojo klausimo

- 49 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad remiantis kelių prekių ženklų naudojimo partnerio arba agento sutartimi su trišale mokėjimo kortelių schema yra būtina, kad šis kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas veiktų kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 punktą, tam, kad minėta schema būtų laikoma išleidžiančia kortele grindžiamas mokėjimo priemonės kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba tarpininkaujant agentui ir taip būtų laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema, kaip tai suprantama pagal pirmą iš šių nuostatų.
- 50 Pirmiausia pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 2015/751 1 straipsnio 3 dalies c punktą II skyrius, kuriame esančiuose 3–5 straipsniuose numatytos taisyklės, susijusios su tarpbankinių mokesčių už operacijas vartotojų kortelėmis viršutine riba, netaikomas „operacijoms trišalių mokėjimo kortelių schemų išleistomis mokėjimo kortelėmis“. Be to, minėto reglamento 1 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad jo 7 straipsnis, kuriame nustatyta mokėjimo kortelių schemos ir apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų atskyrimo pareiga, netaikomas „trišalėms mokėjimo kortelių schemoms“.
- 51 Vis dėlto Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje, kaip ir šio reglamento 2 straipsnio 18 punkte, kuriame nustatyta, ką reikia laikyti trišale mokėjimo kortelių schema, numatyta, kad kai tokia schema „suteikia leidimą kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams leisti kortele grindžiamas mokėjimo priemonės arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas, arba abiem atvejams, arba išleidžia mokėjimo kortele grindžiamas mokėjimo priemonės kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba per agentą, ji laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema“.
- 52 Iš esmės darytina išvada, kad Reglamento 2015/751 3–5 ir 7 straipsniuose įtvirtintos pareigos netaikomos trišalei mokėjimo kortelių schemei, nebent ji patenka į kurią nors iš šio reglamento 1 straipsnio 5 dalyje išvardytų atvejų, t. y. suteikė leidimą kitam mokėjimo paslaugų teikėjui leisti kortele grindžiamas mokėjimo priemonės arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas, arba abiem atvejams (pirmas atvejis), išleido kortele grindžiamą mokėjimo priemonę kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu (antras atvejis) ar išleido mokėjimo priemonę tarpininkaujant agentui (trečias atvejis). Iš tiesų kiekvienu iš šių trijų atvejų trišalė mokėjimo kortelių schema, remiantis pastarąja nuostata, yra laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema.
- 53 Nagrinėjamu atveju *American Express* teigia, kad Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, jog trišalė mokėjimo kortelių schema gali būti laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema tik jeigu bent vienas trečiasis mokėjimo paslaugų teikėjas veikia kaip išleidėjas arba aptarnaujantysis teikėjas mokėjimo operacijoje, neatsižvelgiant į tai, ar jis veikia kaip leidimą turintis išleidėjas, leidimą turintis aptarnaujantysis teikėjas, kelių prekių ženklų naudojimo partneris, vykdamas išleidimo veiklą už trišalę mokėjimo kortelių schemą, arba agentas, vykdamas išleidimo veiklą už šią schemą.

- 54 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kurio dalis ji yra, tikslus (2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-616/15, EU:C:2017:721, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 55 Dėl, pirma, Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje vartojamų terminų joje numatytam antram ir trečiam atvejams, dėl kurių pateiktas pirmasis prejudicinis klausimas, apibūdinti pažymėtina, kad Reglamento 2015/751 2 straipsnio 2 punkte „išleidėjas“ apibrėžtas kaip „mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris sudaro sutartį suteikti mokėtoju mokėjimo priemonę, skirtą inicijuoti ir apdoroti mokėtojo kortele grindžiam[om]s mokėjimo operacij[om]s“. Šio reglamento 29 konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad „išleidimo paslauga grindžiama mokėjimo priemonės išleidėjo ir mokėtojo sutartiniais santykiais, neatsižvelgiant į tai, ar išleidėjas saugo lėšas mokėtojo vardu“, ir kad „išleidėjas mokėtoju suteikia mokėjimo korteles, autorizuoja operacijas terminaluose ar jiems lygiaverčiuose prietaisuose ir gali aptarnaujančiajam teikėjui garantuoti mokėjimą už operacijas, kurios atitinka atitinkamos schemos taisykles“, „todėl vien tik mokėjimo kortelių platinimas ar techninės paslaugos, pavyzdžiui, vien tik duomenų apdorojimas ir saugojimas, neturi būti laikoma išleidimu“.
- 56 Dėl Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje numatyto antro atvejo, t. y. kai sudaroma trišalės mokėjimo kortelių schemos ir kelių prekių ženklų naudojimo partnerio sutartis, primintina, kad šio reglamento 2 straipsnio 32 punkte „kelių prekių ženklų naudojimas“ apibrėžiamas kaip „bent vieno mokėjimo priemonės prekės ženklo ir bent vieno ne mokėjimo priemonės prekės ženklo naudojimas toje pačioje kortele grindžiamoje mokėjimo priemonėje“. Šio reglamento 2 straipsnio 30 punkte žodžių junginys „mokėjimo priemonės prekės ženklas“ apibrėžiamas kaip „fizinis ar skaitmeninis pavadinimas, terminas, ženklas, simbolis ar jų derinys, pagal kurį galima nustatyti mokėjimo kortelių schemą, kurioje vykdomos kortele grindžiamos mokėjimo operacijos“.
- 57 Kalbant apie Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje numatytą trečią atvejį, t. y. kai sudaroma trišalės mokėjimo kortelių schemos ir agento sutartis, pažymėtina, jog tiesa, kad šiame reglamente neapibrėžta, kas turi būti suprantama kaip „agentas“. Vis dėlto iš Direktyvos 2015/2366 2 konstatuojamosios dalies, kuri taip pat yra Sąjungos teisinės sistemos, susijusios su mokėjimo priemonėmis, dalis, matyti, kad peržiūrėtą Sąjungos teisinę sistemą papildo Reglamentas 2015/751. Be to, iš šios direktyvos 6 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti nuoseklų su mokėjimo paslaugomis susijusių teisės aktų sistemos taikymą visoje Sąjungoje.
- 58 Taigi, kaip nurodo *American Express*, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 38 punkte „tarpininkas [agentas]“ apibrėžiamas kaip „fizinis arba juridinis asmuo, kuris teikdamas mokėjimo paslaugas veikia mokėjimo įstaigos vardu“, turint omenyje, kad pagal šios direktyvos 4 straipsnio 3 punktą ir I priedą mokėjimo priemonių išleidimas ir (arba) mokėjimo operacijų aptarnavimas yra tarp šių mokėjimo paslaugų.
- 59 Taigi iš „kelių prekių ženklų naudojimo“ ir „agento“ reikšmingų apibrėžimų negalima daryti išvados, kad kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas, kuris sudarė sutartį su trišale mokėjimo kortelių schema, būtinai dalyvauja šioje scheme kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/751 2 straipsnio 2 punktą.
- 60 Taigi reikia konstatuoti, kad, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 87 ir 90 punktuose, nei iš Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies, nei iš jo 2 straipsnio 18 punkto nematyti, kad kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas pats turi dalyvauti išleidimo veikloje. Taigi, jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs apriboti šio 1 straipsnio 5 dalies taikymo sritį tokiais atvejais, jis tai būtų galėjęs aiškiai numatyti (pagal analogiją žr. 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-275/07, EU:C:2009:169, 99 punktą).

- 61 Be to, nors tiesa, kad Reglamento 2015/751 28 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad „trišales mokėjimo kortelių schemas, kuriose mokėjimo paslaugų teikėjai veikia kaip išleidėjai arba aptarnaujantieji teikėjai, reikėtų laikyti keturšalėmis mokėjimo kortelių schemomis“, tuo remiantis negalima daryti išvados, jog tik ši situacija patenka į šio reglamento 1 straipsnio 5 dalies taikymo sritį. Šiuo klausimu, kaip matyti iš šio sprendimo 52 punkto, į šios nuostatos taikymo sritį patenka ir atvejis, kai trišalė mokėjimo kortelių schema „suteikia leidimą kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams leisti kortele grindžiamas mokėjimo priemones arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas“.
- 62 Be to, kaip savo išvados 90 punkte pažymėjo generalinis advokatas, atrodo, kad iš Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies, ypač iš teksto „trišalė mokėjimo kortelių schema <...> išleidžia mokėjimo kortele grindžiamas mokėjimo priemones“, matyti, kad pati ši schema dalyvauja išleidimo veikloje.
- 63 Antra, dėl šios nuostatos struktūros neginčijama, kad trišalė mokėjimo kortelių schema turi būti laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema, visų pirma šioje nuostatoje numatytu pirmu atveju, t. y. kai ši schema „suteikia leidimą kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams leisti kortele grindžiamas mokėjimo priemones arba aptarnauti kortele grindžiamas mokėjimo operacijas“.
- 64 Darytina išvada, kaip savo išvados 77 ir 78 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, kad situacija, kai trečiasis asmuo sudaro sutartį su trišale mokėjimo kortelių schema, kurioje numatyta, jog šis trečiasis asmuo išleidžia arba aptarnauja kortele grindžiamas mokėjimo priemones, skirtas šiai schemai, atitinka pirmą atvejį.
- 65 Taigi reikia konstatuoti, kad dėl *American Express* pateikto Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų antro ir trečio atvejų aiškinimo, pagal kurį sutartis su trečiuoju asmeniu patenka į šiuos atvejus tik tuomet, kai šis trečiasis asmuo išleidžia kortele grindžiamas mokėjimo priemones, skirtas šiai schemai, kyla pavojus, kad tie atvejai gali netekti savo taikymo srities.
- 66 Be to, pirmu atveju aiškiai nurodoma, kad trečiasis asmuo, kuriam suteiktas leidimas, taip pat yra „mokėjimo paslaugų teikėjas“, o antru ir trečiu atvejais nėra aiškiai numatyta, jog kelių prekių ženklų naudotojas arba agentas būtinai turi būti toks teikėjas. Taigi negalima atmesti, kad kelių prekių ženklų naudotojas gali dalyvauti kitoje veikloje nei mokėjimo paslaugų teikimas, todėl ir kitoje veikloje, nei kortele grindžiamų mokėjimo priemonių išleidimas arba aptarnavimas.
- 67 Trečia, kalbant apie Reglamento 2015/751, kurio dalį sudaro nuostatos, nagrinėjamos pagrindinėje byloje, tikslus, iš šio reglamento 43 konstatuojamosios dalies matyti, kad juo siekiama nustatyti vienodus reikalavimus kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms ir internetu bei mobiliuoju telefonu kortelėmis grindžiamiems mokėjimams. Konkrečiai kalbant, pagal minėto reglamento 10 konstatuojamąją dalį tarpbankinių mokesčių reglamentavimu siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimą ir padėti sumažinti operacijų kainas vartotojams.
- 68 Dėl šio reglamento taikymo trišalėms mokėjimo kortelių schemoms pažymėtina, kad iš Reglamento 2015/751 28 konstatuojamosios dalies matyti, jog siekiant atsižvelgti į tai, kad „egzistuoja užslėpti tarpbankiniai mokesčiai“, ir prisidėti prie „vienodų [konkurencijos] sąlygų“ kūrimo, Sąjungos teisės aktų leidėjui atrodė būtina, kad tam tikromis sąlygomis šios schemos būtų laikomos keturšalėmis mokėjimo kortelių schemomis ir joms būtų taikomos tokios pačios taisyklės kaip pastarosioms.
- 69 Be to, iš daugelio Reglamento 2015/751 nuostatų, ypač iš šio reglamento 31 konstatuojamosios dalies, 5 straipsnio ir 13 straipsnio 6 dalies, matyti, kad juo taip pat siekiama išvengti jame įtvirtintų, visų pirma su tarpbankinių mokesčių viršutine riba susijusių taisyklių apėjimo.

- 70 Tarpbankinis mokestis yra plačiai apibrėžtas Reglamento 2015/751 2 straipsnio 10 punkte kaip „mokestis, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai per trečiąją šalį už kiekvieną operaciją mokamas tarp išleidėjo ir aptarnaujančiojo teikėjo [kurie yra kortele grindžiamos operacijos šalys]“, ir šioje nuostatoje patikslinama, kad „grynoji kompensacija arba kitas sutartas atlygis laikomi tarpbankinio mokesčio dalimi“. Minėto reglamento 2 straipsnio 11 punkte yra apibrėžta pati „grynoji kompensacija“ kaip „bendra grynoji mokėjimų, nuolaidų ar paskatų suma, kurią išleidėjas gauna iš mokėjimo kortelių schemos, aptarnaujančiojo teikėjo ar kito tarpininko už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas ar susijusią veiklą“.
- 71 Šiomis aplinkybėmis, kaip iš esmės teigia Komisija, negalima atmesti, kad tam tikros rūšies atlygis arba nauda gali būti pripažinta kaip užslėptas tarpbankinis mokestis, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/751 28 konstatuojamąją dalį, ir nebūtinai kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas, su kuriais trišalė mokėjimo kortelių schema sudarė sutartį, turi dalyvauti šios schemos išleidimo veikloje. Taigi gali paaiškėti, kad sunku įgyvendinti Reglamento 2015/751, ypač šio reglamento 1 straipsnio 5 dalies, tikslus užtikrinti vienodas konkurencijos rinkoje sąlygas, jeigu tuomet, kai kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas neveikia kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 2 straipsnio 2 punktą, būtų išvengta to paties reglamento 3–5 ir 7 straipsniuose įtvirtintų taisyklių taikymo.
- 72 Vadinas, kai trišalė mokėjimo kortelių schema sudaro kelių prekių ženklų naudojimo sutartį, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/751 2 straipsnio 32 punktą, arba sutartį su agentu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 38 punktą, ši schema turi būti laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema pagal šio reglamento 1 straipsnio 5 dalį ir šiai schemei taikomos minėto reglamento 3–5 ir 7 straipsniuose įtvirtintos taisyklės.
- 73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis aiškintina taip, kad remiantis kelių prekių ženklų naudojimo partnerio arba agento sutartimi su trišale mokėjimo kortelių schema nėra būtina, kad šis kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas veiktų kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 punktą, tam, kad minėta schema būtų laikoma išleidžiančia kortele grindžiamas mokėjimo priemonės kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba tarpininkaujant agentui ir taip būtų laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema, kaip tai suprantama pagal pirmą iš šių nuostatų.

Dėl antrojo klausimo

- 74 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis ir 2 straipsnio 18 punktas negalioja tiek, kiek juose numatyta, kad trišalė mokėjimo kortelių schema turi būti laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema vien dėl to, jog sudarė sutartį su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba agentu, nors šis kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas pagal tą sutartį neveikia kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 punktą.

Dėl pareigos motyvuoti nesilaikymo

- 75 Dėl motyvavimo pareigos reikia priminti, kad, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, nors pagal SESV 296 straipsnio 2 dalį reikalaujami Sąjungos akto motyvai turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė nagrinėjamą aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtos priemonės pagrindimą, o Teisingumo Teismas – vykdyti priežiūrą, vis dėlto nereikalaujama, kad motyvai atspindėtų visas reikšmingas faktines ir teisines

aplinkybes. Be to, pareigos motyvuoti laikymąsi reikia vertinti atsižvelgiant ne tik į akto formuluotę, bet ir į jo kontekstą, ir į atitinkamą klausimą reguliuojančių teisės normų visumą (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 70 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 76 Be to, Teisingumo Teismas ne kartą nusprendė, kad jeigu iš visuotinai taikomo akto galima nustatyti institucijos siekiamo tikslo esmę, būtų neproporcinga reikalauti konkrečiai nurodyti įvairių techninių pasirinkimų motyvus (2016 m. kovo 3 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-26/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:132, 31 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 77 Nagrinėjamu atveju Reglamento 2015/751 28 konstatuojamojoje dalyje pakankamai aiškiai nurodyta, kodėl tam tikrais atvejais trišalės mokėjimo kortelių schemos prilyginamos keturšalėms mokėjimo kortelių schemoms. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 68 punkte, šioje konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad siekiant „pripažinti, kad egzistuoja užslėpti tarpbankiniai mokesčiai“, ir „prisidėti prie vienodų [konkurencijos] sąlygų kūrimo“, trišalės mokėjimo kortelių schemas reikėtų laikyti keturšalėmis mokėjimo kortelių schemomis ir joms taikyti tokias pačias taisykles, o „skaidrumo ir kitos priemonės, susijusios su veiklos vykdymo taisyklėmis, turėtų būti taikomos visiems teikėjams“.
- 78 Be to, iš Reglamento 2015/751 28 konstatuojamosios dalies, 1 straipsnio 5 dalies antro sakinio ir 2 straipsnio 17 ir 18 punktų matyti trišalių ir keturšalių mokėjimo kortelių schemų skirtumai, kuriais pateisinama tai, kad pirmųjų prilyginimas antrosiems, siekiant taikyti taisykles, susijusias su tarpbankinių mokesčių viršutine riba ir mokėjimo kortelių schemos atskyrimu nuo apdoravimo paslaugą teikiančio subjekto, yra tik dalinis.
- 79 Darytina išvada, kad, kaip iš esmės savo išvados 117 punkte pažymėjo generalinis advokatas, kadangi šiose nuostatose paaiškinama bendra situacija, dėl kurios trišalė mokėjimo kortelių schema iš dalies prilyginama keturšalei mokėjimo kortelių schemei ir šiuo prilyginimu siekiami bendri tikslai, remdamiesi šiomis nuostatomis suinteresuotieji asmenys gali suprasti tokio prilyginimo pateisinimą, o Teisingumo Teismas – atlikti savo priežiūrą pagal šio sprendimo 75 punkte primintą jurisprudenciją.
- 80 Šiomis aplinkybėmis pagal šio sprendimo 75 ir 76 punkte nurodytą jurisprudenciją Sąjungos teisės aktų leidėjas neprivalėjo Reglamente 2015/751 numatyti kiekvieno techninio pasirinkimo, kuriuo remiantis nustatyti šio reglamento 1 straipsnio 5 dalyje įtvirtinti atvejai, motyvų.
- 81 Vadinas, negalima manyti, kad Reglamente 2015/751 yra motyvų šiuo klausimu trūkumas, kuris galėtų lemti reglamento 1 straipsnio 5 dalies ir 2 straipsnio 18 punkto negaliojimą.

Dėl akivaizdžios vertinimo klaidos buvimo

- 82 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies ir 2 straipsnio 18 punkto galiojimas ginčijamas pagrindinėje byloje remiantis tuo, jog šiose nuostatose padaryta akivaizdi vertinimo klaida. Iš tiesų jose numatyta, kad, trišalei mokėjimo kortelių schemei sudarius sutartį su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba agentu, tam, kad ši schema būtų laikoma keturšale mokėjimo kortelių schema, nebūtina, kad šis kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas dalyvautų trišalės mokėjimo kortelių schemos išleidimo veikloje.
- 83 Vis dėlto iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos per šį procesą nematyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas dėl šios priežasties padarė akivaizdžią vertinimo klaidą Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 18 punkte.

84 Kaip iš esmės savo išvados 121–124 punktuose nurodė generalinis advokatas, jokia Teisingumo Teismui pateikta informacija neįrodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas padarė klaidą, kai nusprendė dėl trišalių ir keturšalių mokėjimo kortelių schemų prilyginimo laipsnio, kalbant apie taisykles, numatytas šio reglamento 3–5 ir 7 straipsniuose, tam, kad būtų pasiekti šio sprendimo 67–69 punktuose priminti tikslai.

Dėl proporcingumo principo pažeidimo buvimo

85 Reikia priminti, kad, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų aktai būtų tinkami atitinkamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jiems pasiekti (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 67 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

86 Dėl teisminės minėtų sąlygų laikymosi priežiūros Teisingumo Teismas pripažino, kad srityse, kuriose būtina priimti politinius, ekonominius ar socialinius sprendimus ir privaloma atlikti kompleksinius vertinimus, naudojantis priskirta kompetencija Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikiama plati diskrecija. Todėl nereikia aiškintis, ar tokioje srityje priimta priemonė buvo vienintelė arba geriausia iš galimų, nes tik akivaizdžiai netinkamas tokios priemonės pobūdis kompetentingų institucijų siekiamo tikslo atžvilgiu gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (2010 m. birželio 8 d. Sprendimo *Vodafone ir kt.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 52 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

87 Nagrinėjamu atveju, kadangi iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos nematyti, kad Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalis ir 2 straipsnio 18 punktą nėra tinkamas juo siekiamiems teisėtiems tikslams, kaip antai primintiems šio sprendimo 67–69 punktuose, pasiekti, turi būti atmestas argumentas, pagal kurį šiomis nuostatomis tiek, kiek pagal jas siekiant prilyginti trišalę mokėjimo kortelių schemą keturšalei mokėjimo kortelių schemei netaikoma sąlyga, jog atitinkamas kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas veiktų kaip išleidėjas, pažeidžiamas proporcingumo principas. Konkrečiai kalbant, kadangi, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 71 punkte, negalima atmesti, kad kelių prekių ženklų naudojimo arba tarpininkavimo sutartyse gali būti nustatytas tam tikras atlygis arba nauda kelių prekių ženklų naudojimo partneriui arba agentui nebūtinai dalyvaujant atitinkamos trišalės mokėjimo kortelių schemas išleidimo veikloje, nėra visiškai netinkama atsižvelgiant į tokius tikslus norėti tokiam atlygiui taikyti ir tarpbankinių mokesčių viršutinę ribą, kuri nustatyta šiame reglamente.

88 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad išnagrinėjus antrąją klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies ir 2 straipsnio 18 punkto galiojimui.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

89 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/751 dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas 1 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad remiantis kelių prekių ženklų naudojimo partnerio arba agento sutartimi su trišale mokėjimo kortelių schema nėra būtina, kad šis kelių prekių ženklų naudojimo partneris arba agentas veiktų kaip išleidėjas, kaip tai suprantama pagal šio**

reglamento 2 straipsnio 2 punktą, tam, kad minėta schema būtų laikoma išleidžiančia kortele grindžiamas mokėjimo priemonės kartu su kelių prekių ženklų naudojimo partneriu arba tarpininkaujant agentui ir taip būtų laikoma ketursale mokėjimo kortelių schema, kaip tai suprantama pagal pirmą iš šių nuostatų.

- 2. Išnagrinėjus antrąjį prejudicinį klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos Reglamento 2015/751 1 straipsnio 5 dalies ir 2 straipsnio 18 punkto galiojimui.**

Parašai.